

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DIN BUCUREȘTI

Redactor responsabil:
Dr. NICOLAE POPESCU-PRAHOVA

Comitetul de redacție:
Pr. EUGEN BARBULESCU, Protopop CONSTANTIN MOLDOVAN
și Preotul MANEA POPESCU, Consilierul Arhiepiscopesc.

APARE DE DOUA ORI PE LUNA

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL { pentru preoți, diaconi și instituții 100 lei pe an
pentru cântăreți și paraclisi 60 lei pe an

SĂPTĂMÂNĂ DE RECULEGERE

Creștinismul este, înainte de orice, o putere care lucrează — transformând și inobilind până la purificațiune — lăuntru — insondabil și pecetluit altfel — al ființii omenești. Numai după aceia se dovedește ca o putere cu înrăurire fericită asupra cadrului exterior în care se mișcă omul. Deci fără un mobil lăuntric, care să echivaleze unui depozit nesecat, lucrarea creștină în afară se risipește zadarnic sau e lipsită de valoare statornică.

Din aceste considerațiuni, de ordin general creștin, a pornit ideea de a da puțința celor mai aleși preoți din eparhia noastră să petreacă, în grupe de 40—50, o săptămână de cunoaștere de sine, cunoaștere reciprocă, meditațiune, rugăciune, — toate cu scopul de autoperfecționare duhovnicească. Era aceasta o necesitate de mult simțită, al cărei soroc s'a împlinit în săptămâna 17—24 August a. c. Înainte de plecarea grupelor—trei la număr—spre locașurile sfinte deschise pentru adăpost duhovnicesc, P. S. Vicar Arhiepiscopesc Titu S. Târgovișteanu a spus, cum nu se poate mai bine, că *«această idee plutea în aer, înfăptuirea ei era așteptată de toți, fiecare preot simțea nevoia unei retrageri într-o tabără de autoperfecționare duhovnicească și într'un grup animat de aceleași simțiri și însetat de aceleași nevoi superioare și de ordin pur spiritual»*.

Nu e locul aci să facem o expunere amănunțită a lucrării săvârșită în răstimpul acestei săptămâni de reculegere. Deocamdată e destul să spunem că s'a scurs prea repede față de bunele voinți manifestate din plin de unanimitatea grupurilor și cu rezultate cari au întrecut așteptările legate de *cel dintâiu* început în direcțiunea aceasta.

* * *

E necesar însă să arătăm gândurile ce-au predominat vieța sulească a tuturor preoților din grup în timpul acestei binecuvântate săptămâni.

I. *Gândul adevăratei serviri a lucrului Mântuitorului*. În deobște se so-

cotește că a fi vrednic de Iisus înseamnă a rândui cu oarecare prudență și tact mersul lucrurilor din afară, însemnate toate cu o etichetă creștină. În realitate însă servirea lui Hristos înseamnă o neîntreruptă luptă dusă cu hotărîre neclătinată împotriva ta însuși. O pregătire de a servi pe Hristos, care se reduce la cunoașterea și memorarea întregii doctrine de teologie ortodoxă, cum și a tuturor ramurilor lămuritoare asupra ființei bisericii, fără pregătirea—care nu se termină niciodată—de a fi pe picior de luptă față de incursiunile neașteptate ale ispitei,—nu este niciodată suficientă.

2. *Gândul adevăratei serviri a Bisericii pămîntene.* Servirea Bisericii pămîntene, ai cărei membri suntem în timpul vieții pămîntești, se deosebește de servirea pe care orice alt muritor o aduce instituției dela care primește existența zilnică. Pe când la baza lucrului omenesc găsim interes și concurență—fără de care nu poate fi progres—, la baza servirii lucrului Bisericii găsim abnegațiune, sprijin reciproc și iubire necondiționată.

«Prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, de veți avea dragoste întru voi» (Ioan XIII 35).

Dacă bunăvoința cu care c. c. preoți au îmbrățișat lucrarea acestei săptămîni de reculegere va fi prelungită și inspirată de aceste gânduri, fără îndoială că lucrarea misionară va spori simțitor și se va afla pe temelii solide, iar săptămîna de reculegere va deveni tot așa de necesară ca hrana zilnică.

Discuțiunile ce au urmat după cuvîntarea I. P. S. Patriarh D. D. Dr. MIRON CRISTEA în legătură cu învățămîntul teologic

(Ședința Senatului din 8 Aprilie 1927)

Ședința după amiazi.

D. Onisifor Ghibu:

Am ascultat cu multă emoțiune expuneră I. P. S. Patriarh, făcută astăzi de dimineață, și mărturisesc că ea m'a pătruns până în adîncul sufletului.

Din cuvintele I. P. S. Sale s'a putut vedea situațiunea exasperant de critică a ortodoxismului și nu numai al celui românesc ci a ortodoxismului internațional. Int'adevăr, d-lor, ortodoxia trece de multă vreme printr'o criză acută. Criza aceasta s'a accentuat și mai mult prin căderea marelui imperiu rusesc.

Nu pot desvoltă acum în total această problemă din lipsă de timp, dar cred că mi se va da posibilitatea să o expun cu o altă ocaziune.

Nu mă pot stăpîni însă de a nu aduce de aci mulțumiri I. P. S. Sale, prea ferici-

tului nostru Patriarh care, după o examinare atentă a situațiunii ortodoxiei dîndu-și seamă că noi numai avem ce căută cu privirile noastre nici peste Nistru spre Moscova și nici spre patriarhatele orientale, cari acum au devenit niște simple amintiri istorice venerabile, și-a îndreptat atențiunea spre creștinismul apusean, care este atât de bogat în înfăptuiri mari și în directive superioare. Ideia pe care o urmărește I. P. S. S., de a se apropia de marea biserică a fraților noștri latini, este o idee pe care o aplaud din toată inima și căreia îi doresc isbîndă.

D. Profesor Al. Obreja raportor:

După legea noastră cu privire la recrutarea corpului profesoral pentru facultățile de teologie, a scăpat din vedere un fapt important. Mă refer la cuvîntarea strălucită

ținută de către Sanctitatea sa Patriarhul nostru și acea a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit al Moldovei, cari au arătat că trebuie să se țină mai multă seamă de faptul că facultatea de teologie e chemată să cultive elemente nu numai din punctul de vedere intelectual, nu numai din punctul de vedere al învățământului universitar special, dar și din punctul de vedere sufletesc și al credinței către vechea noastră, strămoșească noastră religie ortodoxă. Cine sunt adevărații conducători ai acestei credințe? Natural, că tot șefii supremi ai bisericii noastre. În vechea lege, actualmente în vigoare, mărturisesc și eu impresia ce răsare că nu s'a ținut destul seamă în procedeul general de recrutare al profesorilor dela teologie de credințele bisericii noastre autocefale ortodoxe și de conducătorii ei supremi și găsesc că dreptate a avut d. Ministru al instrucțiunii publice când a avut această prevedere specială în lege, care pe lângă câte trei profesori delegați din facultatea de teologie din Iași și din București, să se adauge și un delegat al Sfântului Sinod desemnat de către președintele său. Mai mult de cât atât, pentru a face o legătură cât mai strânsă între noua facultate și conducătorul bisericesc suprem, care precum se știe a luptat atât pentru obținerea acestei facultăți și anume a Înalt Prea Sfinției Sale Arhiepiscop Gurie al Basarabiei, care a făcut nu numai luptă sufletească, dar a făcut jertfe de tot felul pentru ca să obțină cu un ceas mai de vreme organizarea acestei facultăți, cred că drept și bine a făcut d. ministru al instrucțiunii când a precis că în această comisiune să ia parte însăși Arhiepiscopul Basarabiei, ca un bun ctitor ce-i este.

D. I. Petrovici ministrul instrucțiunilor.

Recunosc că mutând facultatea la Chișinău se creează și un inconvenient care s'a semnalat dela tribună, anume că studenții teologi nu puteau audia și cursurile dela celelalte facultăți. Am căutat imediat, tot adaptându-mă la realitate, să remediez acest neajuns, creind un număr de catedre profane pe lângă catedrele teologice dela Chișinău și aceasta este și cauza pentru care s'au înmulțit catedrele, depășind numărul de aiurea. Evident, s'a obiectat tot de d.

Pangrati, mi se pare, că acolo ar audia două, trei cursuri, pe când dacă ar fi la Iași, ar audia mai multe.

I. P. S. S. Dr. Miron Cristea Patriarhul României: Nu se mai fac preoți atunci. (Aplause). Sunt 900 de teologi la facultatea teologică din București, cari folosesc în mare parte beneficiile Statului date bisericii ca mijloc ca să-și creeze alte cariere.

Eu tocmai vreau să-i strâng în internatele teologice și să numai admit decât pe cei cari studiază exclusiv studiile teologice, și din celelalte numai pe acele pe cari le voi permite. (Aplause prelungite).

D. I. Petrovici, ministrul instrucțiunii: Ați ascultat acest punct de vedere desvoltat cu toată autoritatea.

D. Profesor Dr. Al. Obreja, raportor: Atrag atențiunea, că în legea definitivă toate aceste paranteze cu numere, pe cari le-am citit, vor trebui suprimate, întrucât în proiect s'au pus aceste numere pentru a dovedi onoratului Senat că ministerul a ținut seamă, conform legii autonomiei universitare, de hotărârea senatului universitar.

D. N. Darvari, vice-președinte: Discuțiunea asupra art. 1, este deschisă. I. P. S. Sa dr. Miron Cristea, Patriarhul României, are cuvântul.

I. P. S. S. Dr. Miron Cristea, Patriarhul României: D-le președinte, d-lor senatori, să-mi dați voe ca cu prilejul votării acestei legi, care este încadrată în organizarea învățământului nostru superior, să atrag binevoitoarea atenție a d-lui ministru de instrucție asupra unei împrejurări.

Țara noastră românească, mai ales de când s'a întregit în marginile ei etnice, are, după părerea mea, îndatorirea îndoită de a nu pierde din vedere misiunea mare a neamului românesc în aceste părți răsăritene ale Europei.

Ne mândrim adesea ori cu îndatorirea României de a contribui nu numai la civilizația poporului nostru românesc, ci și la civilizația părților balcanice și a Orientului în apropierea căruia trăim. Părerea mea este ca, în anumite ocaziuni, trebuie să folosim prilejul de a contribui, oarecum, prin fapte efective, la îndeplinirea acestei misiuni, iar prin facultățile noastre teologice putem face mult în această privință.

Dealtminteri aceasta este și logic, căci

prin sânge, prin naștere, suntem legați de popoarele apusene cele mai civilizate, iar prin credința noastră ortodoxă, în mod firesc, suntem chemați a înrăuri popoarele balcanice din apropierea noastră, și cele ortodoxe.

De aceea, d-le ministru, când veți binevoi să vă ocupați de organizarea învățământului nostru superior, facultatea teologică mai ales cea dela București, trebuie astfel organizată încât să satisfacă nu numai trebuințele noastre restrânse românești, ci trebuie să creie anumite catedre, prin care să legăm și să atragem spre noi la teologia noastră și pe cei dornici de învățământul teologiei ortodoxe, care ducându-se la ei acasă, să știe că au supt laptele ortodocsismului în forma lui românească.

Intrebuițez acest argument astăzi pentru a motiva o chestiune specială: Nu-i permis ca cele câteva catedre existente la facultatea teologică de aci să le împuținați, din contră, trebuie să le înmulțim și să dăm facultății noastre de teologie acea înălțime, acea largheță, ca să atragă din toate părțile Orientului tinerii dornici de a se adăpa la ortodoxismul nostru. Aceasta o spun d-lor senatori, pentruca astăzi noi ortodocșii români am rămas cel mai reprezentativ, cel mai puternic popor din lumea ortodoxă și toți privesc spre noi ca spre o lumină care are să mențină credința pravoslavnică.

Eu, înainte cu câțiva ani mi-am permis să propun ca la facultatea de teologie din București să se creeze o catedră de drept comparativ și s'a înființat. Regret că din cauza grelei proceduri de întregire a catedrelor universitare pe care d. ministru al instrucției, așa de frumos a scos-o la iveală tocmai azi, motivând dispozițiunile speciale mai ușoare pentru Chișinău că la facultatea noastră teologică din București, numirea profesorilor merge așa încet. Așa este vacantă de 6—7 ani catedra noului testament, una dintre cele mai importante catedre. Și fiindcă întreaga noastră viață creștină se bazează pe învățămintele Noul-Testament vă puteți închipui cât de insuficientă este pregătirea tuturor elevilor fără a avea profesori de specialitate. Și aceasta nu din vina că nu avem oameni, ci din vina procedurii greoaie, la care se amestecă o mulțime de intrigi politice și de altă natură.

Tot din aceste motive catedra de drept bisericesc comparat nu s'a întărit.

Iată despre ce e vorba: profesorii facultății de teologie din București, cari cer d-lui ministru de instrucție sistarea acestei catedre, n'au înțeles intențiunea mea. Ei au crezut că eu cer o catedră de drept comparat, adică dreptul nostru bisericesc oriental comparat cu pandectele, cu justinienele sau dreptul roman. Nu aceasta o cer. Eu cer un lucru absolut necesar în situația României întregite. Micul regat era o țară omogenă, și sub raportul etnic și sub raportul de credință, căci erau toți români pravoslavnici cu foarte disparente minorități. Astăzi, România întregită ne-a adus multe milioane de trați români, dar avem între granițele noastre dela Nistru până la Tisa minorități de credință romano-catolică, protestantă, luterană, calvină, etc. Nici o chestiune nu este atât de susceptibilă ca chestiunea sufletească religioasă, și așa fiind trebuie sufletește să-i apropiem pe acești minoritari și ca să-i apropiem sufletește, nu ne este permis să călcăm susceptibilitatea lor religioasă (Aplause).

În materie dogmatică, de credință pură nu ne amestecăm. Fiecare crede, după toleranța Constituției noastre și după toleranța proverbială a poporului nostru românesc, cum vrea. Dar le putem provoca susceptibilitatea lor în mod inutil în administrația lor bisericească, fiindcă noi suntem conducătorii firești a acestui Stat, noi resolvăm în administrația lor bisericească multe chestiuni. Deci trebuie să cunoaștem dreptul canonic bisericesc și al acestor minorități.

Aceasta este o necesitate superioară de Stat; de aceea insist eu ca noi să cunoaștem dreptul lor bisericesc, nu numai prin prisma prin cari ni-l pot prezenta ei în chip interesat; și prin omul nostru de încredere, printr'un profesor cari ocupă catedra de drept bisericesc comparat, adică dreptul bisericii noastre dominante ortodoxe, comparat cu cel al celorlalte culte neortodoxe, ca noi să putem trata cum se cuvine pe orice minoritar.

Sunt sigur că dacă vom cunoaște această chestiune, nu incidental, cum se întâmplă adeseori astăzi, ci cu sistem și temei vom evita nemulțumiri de care și în interesul nostru nu avem nici o trebuință. (Aplause).

Vom contribui astfel ca pe aceste minorități etnice să le apropiem de noi, ceea ce cred că este de o importanță deosebită.

De aceea în cadrele prezentului proiect de lege, să nu sistăm catedra de drept bisericesc comparat, ci să o menținem. Imi faceți o deosebită plăcere și satisfaceți d-le ministru și trebuințe de Stat, dacă această catedră o menținem. *

Din punct de vedere practic cer emiterea a trei cuvinte din articolul 1 și anume, cuvintele : «și dreptul bisericesc comparat» să se șteargă. Dacă veți primi aceasta, eu voi fi mulțumitor în numele Bisericii. (Aplause).

D. N. Darvari, vice-președinte : Înalt Prea Sfințite, propuneți un amendament?

I. P. S. Sa Dr. Miron Cristea Patriarhul României:

Da, propun acest amendament:

Amendament

La art. 1, în textul comitetului delegaților la litera c) să se suprimă cuvintelele : «și drept bisericesc comparat».

I. P. S. S. Miron Cristea, Episcopul Visarion Puiu, Episcopul Nicolescu, Episcopul Roman Ciorogariu, General A. Gherescu.

D. N. Darvari, vice președinte: P. S. Sa Episcopul Roman Ciorogariu, are cuvântul.

P. S. Sa Episcopul Ciorogariu : D-lor senatori, să-mi dați voe să vă atrag atențiunea asupra unei confuzii care s'a strecurat în proiectul acesta de lege, care dacă ar rămâne, ne-ar înfățișa într'un mod nu tocmai favorabil căci n'am fost orientați asupra materiei. În adevăr, în teologie noi distingem patru discipline: disciplina exegetică, disciplina istorică, disciplina sistematică, și disciplina practică, deci patru noțiuni. De teologia practică se țin : omiletica, pastorală, catihetica, liturgica și dreptul bisericesc. Așa cum este la facultatea din Chișinău, este corect ca disciplină practică.

Ce s'a întâmplat la București? S'a luat disciplina liturgică, pastorală, catehetică, și omiletică, dar vine apoi și se zice: să se șteargă «teologia practică». Cum să se șteargă teologia practică? Teologia practică nu este studiu, ci este noțiunea întregii discipline. Aceasta este un non sens. Propun să se admită cele spuse de I. P. S. Sa Patriarhul,

să se șteargă și cuvintele: «de teologie practică», ca să rămână așa cum este și la facultatea din Cernăuți.

D. N. Darvari, vice-președinte: D. ministru al instrucțiunii are cuvântul.

D. I. Petrovici, ministrul instrucțiunii: D-lor senatori, facultatea de teologie din București, unită cu senatul universității din Capitală, prin urmare forurile competente, au cerut această modificare. Există la facultatea teologică din Capitală o catedră de teologie practică; această teologie practică cuprinde prea multă materie, și liturgica și pastorală și catehetica și omiletica. Am zis: un singur profesor nu poate face toată această materie și este bine ca această catedră să o împărțim în două. Pe de altă parte pentru ca să nu se facă cheltueli cari nu sunt prevăzute în buget, fiindcă se fac două catedre din acea de teologie practică, s'a adăugat, să se suprimă catedra de drept bisericesc comparat. Aceasta este propunerea universității din București. Vă mărturisesc că am cerut explicațiuni, după cum am cerut explicațiuni pentru fiecare catedră. Ne fiind om de specialitate pentru toate facultățile am vrut să fiu bine documentat atunci când mă voi înfățișa înaintea Parlamentului și am întrebat: pentru ce suprimați catedra de drept bisericesc comparat, care după mine cred că este necesară? Mi s'a spus: mai există la facultatea din București o catedră de drept bisericesc comparat, ținută de profesorul Boroianu, în al doilea rând catedra aceasta de drept bisericesc comparat este astăzi vacantă și n'a găsit niciodată măcar un suplinitor.

O voce: Sunt destui și bine pregătiți.

D. I. Petrovici, ministrul instrucțiunii: Și atunci am insistat să se facă această modificare în chipul în care mi s'a propus de forurile competente. Vedeti, eu am prezentat camerei proiectul cu aceste două catedre care mi s'au cerut de facultatea teologică. În Cameră mi s'a ridicat aceeași obiecție pe care a ridicat-o astăseară Sanctitatea Sa Patriarhul. Intre timp, facultatea teologică din București a intervenit din nou, cerând ca să nu-i nesocotim dorința. Comitetul delegaților din Senat le-a pus din nou și acum revin iarăș în plenul Adunării.

D-lor senatori, iată care este sentimentul meu în această împrejurare; fiindcă după

sistemul nostru bicameral nu există decât două Adunări, așa că nu mai a treia Adunare în care să se dezbate chestiunea pentru a se rezolvi în ultimă instanță, având în vedere observațiunile pe care le-a făcut I. P. S. Sa Patriarhul, având în vedere condescendența care natural trebuie s'o avem pentru șeful bisericii române, eu cred că trebuie să-i primim propunerea. (Aplause).

Însă pentru ca să nu ajungem pentru a doua oară să tăiem, ca la Cameră, ceea ce s'a propus, propun următoarea soluțiune: împărțim catedra de teologie practică în două, așa cum a cerut facultatea și păstrăm și catedra de drept bisericesc; și întrucât în bugetul ministerului de instrucțiune publică sunt întotdeauna economii bugetare provenite dela catedrele neocupate, se poate prevedea o catedră în plus. Așa că am bucuria ca să ader, fără nici o ezitare, la dorința celui mai înalt exponent al bisericii noastre ortodoxe. (Aplause prelungite, îndelung repetate).

I. P. S. S. Dr. Miron Cristea, Patriarhul României: Vă mulțumesc d-le ministru și vă asigur că a-ți făcut un serviciu Țării. (Aplause).

D-nul I. Petrovici, ministrul instrucțiunii; Credința mea este aceeaș.

D-lor senatori, textul ar fi următorul: «La facultatea de teologie a universității din București, catedra de teologie practică se împarte în: catedră de liturgică și pastorală și catedră de catehetică și omiletică».

— Se consultă comitetul delegaților.

D. Prof. dr. Al. Obreja, raportor: D-lor senatori, amendamentul propus de I. P. S. S. Patriarhul României, a fost admis de comitetul delegaților, în redacțiunea următoare:

«Actuala catedră de teologie practică se împarte în următoarele două:

1. Liturgica și pastorală.
2. Catehetica și omiletica, cu exerciții de predică».

D. N. Darvari, vice-președinte: D. Dissescu are cuvântul.

D. Const. Dissescu: D-lor senatori, sunt vre-o 40 de ani de când iau parte la lucrările Parlamentului, rare ori mi s'a întâmplat ca legile ce se aduc să fie de ordin superior, mai toate sunt legi administrative, legi judecătorești, legi politice.

Dezbaterile Senatului

—Se pun succesiv la vot amendamentele admise de comitetul delegaților și se aprobă.

—Se pun succesiv la vot amendamentele respinse de comitetul delegaților și se resping.

—Se pune la vot și se admite art. 1, astfel modificat, în următorul cuprins:

Lege pentru înființarea unor catedre universitare și pentru fixarea normelor tranzitorii de numirea primilor profesori la facultatea teologică a Universității din Iași cu sediul la Chișinău

Art. 1.—Se înființează următoarele catedre universitare, cari se repartizează la cele patru universități:

c) *La facultatea de teologie a universității din București:*

Actuala catedră de teologie practică se împarte în următoarele două:

1. Liturgica și pastorală.
2. Catehetica și omiletica, cu exerciții de predică.

d) *La facultatea de teologie a universității din Iași, cu sediul la Chișinău:*

1. «Arheologia biblică și introducerea în Vechiul Testament».

2. «Limba ebraică și exegeza Vechiului Testament».

3. «Introducerea în Noul Testament și exegeza Noului Testament».

4. «Istoria bisericească veche și Patrologia».

5. «Istoria bisericească medie și modernă».

6. «Istoria bisericii române».

7. «Istoria filozofiei și pedagogia».

8. «Literatura religioasă modernă».

9. «Istoria literaturii române».

10. «Apologetica».

11. «Dogmatica».

12. «Morală».

13. «Omiletica și pastorală».

14. «Catehetica și liturgica».

15. «Dreptul bisericesc».

16. «Arheologia creștină și istoria artei bisericești».

(În locul conferinței cu acelaș nume existentă):

17. «Conferință de istoria românilor cu privire specială la istoria Basarabiei».

e) *La facultatea de științe a universității din Cernăuți:*

1. Fiziologia animală.

f) *La facultatea de litere și filozofie din Iași.*

1. Introducere în filozofie, istoria filosofiei vechi și medievale.

2. limbi și literaturi romanece.

g) *La facultatea de drept din Iași:*

1. Enciclopedia dreptului.

2. Conferința de «Comercial» creiată prin bugetul anului 1927 se transformă în conferință Filozofia dreptului penal».

Textul votat de Adunarea deputaților

Art. 2.—Prin derogare dela art. 79,81 și 83 din legea asupra învățământului secundar și superior, primii profesori titulari, profesori agregăți și profesori suplinitori ai Facultății de teologie a Universității din Iași, cu sediul în Chișinău, vor fi numiți de Ministerul Instrucțiunii Publice, pe baza recomandării Senatului Universității din Iași, împreună cu a unei comisiuni speciale numită de Ministerul Instrucțiunii și formată precum urmează:

Pentru catedrele teologice, din 3 profesori titulari dela Facultatea de teologie din București, doi profesori titulari dela Facultatea de teologie din Cernăuți și I. P. S. S. Arhiepiscopul Basarabiei.

Pentru catedrele de: filosofie, literatură religioasă modernă, istoria literaturii române și istoria artei bisericești din 5 profesori titulari dela facultățile de teologie din București și Cernăuți.

Senatul Universității din Iași unit cu comisiunea specială respectivă va putea recomanda profesori titulari, agregăți sau suplinitori.

—Se citește art. 2 în cuprinderea următoare:

Modificările introduse de comitetul delegaților Senatului

Art. 2.—Prin derogarea dela art. 79,81 și 83 din legea asupra învățământului secundar și superior, primii profesori titulari, profesori agregăți și profesori suplinitori ai Facultății de teologie a Universității din Iași, cu sediul în Chișinău, vor fi numiți de Ministerul Instrucțiunii publice, pe baza recomandării Senatului Universității din Iași, împreună cu a unei comisiuni speciale numite de Ministerul Instrucțiunii după recomandarea Facultăților respective și formată precum urmează.

Pentru catedrele teologice, din 3 profesori titulari dela Facultatea de teologie din București, trei profesori titulari dela Facultatea de teologie din Cernăuți și I. P. S. S. Arhiepiscopul Basarabiei, precum și un delegat al Sf. Sinod, recomandat de Președintele Sinodului.

HOTĂRÂREA SF. SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Cu privire la formula de pomenire a Familiei Regale.

I.

Pe Prea Înălțatul și iubitorul de Dumnezeu Regele Nostru **MIHAI I**, cu Augusta Familie Domnitoare a României, cu toată curtea și ostașii Lui, să-L pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

II

Pe membrii Înaltei Regențe Regale, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

III

La morți va fi pomenit Regele Ferdinand. Mai departe se va pomeni ca de obicei, până când Sf. Sinod va alcătui un nou formular.

Președintele Sf. Sinod
(ss) **PIMEN** Mitropolitul Moldovei.

NOUL TESTAMENT, traducere de P. C. Pr. GRIGORIE PIȘCULESCU. Broșat: 70 lei; legat în pânză flexibilă: 100. Există și ediție de lux.

Nu trebuie să lipsească nici unui preot. Se cere la *Institutul Biblic*, palatul Sf. Sinod, Bis. Antim și la orice librărie.

CIRCULARA

Nr. 5475 din 10 August 1927

CĂTRE TOATE

OFICIILE PROTOPOPEȘTI ȘI PAROHIALE DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

În legătură cu ordinul nostru circular Nr. 5895 din 12 Noemvrie 1926, privitor la compunerea și înaintarea bugetelor din parohii, ținem a atrage din nou atențiunea organelor (din parohii) asupra îndatoririi de a le întocmi și trimite în timpul fixat de noi.

În baza «Regulamentului pentru administrarea averilor bisericești din parohii și eparhii» votat în Congresul Național Bisericesc, Onor. Oficii parohiale din protopopiatul P. C. V. *sunt obligate* ca să-și întocmească în câte trei exemplare bugetul Parohiei și al filialelor, pe un formular tip, stabilit de Arhiepiscopia Noastră.

Bugetul tip se poate procura dela Tipografia Cărților Bisericești.

Acest buget va cuprinde toate veniturile reale ale fiecărei biserici pe anul financiar 1928. Se vor împărți: în venituri dela Stat (în afară de plata personalului), venituri proprii mobiliare și imobiliare, cum și venituri din interiorul bisericii, ca: venitul pangarului, fondul milelor, pentru trebuințele generale ale Arhiepiscopiei, fondul sanatoriului preoților ș. a.

Asemenea va cuprinde și cheltuelile specificate pe capitole, care vor fi trecute astfel, încât să se țină întotdeauna seamă de posibilitatea încasării veniturilor, spre a nu se încheia la sfârșitul anului, contul cu deficit.

Bugetele astfel încheiate, după instrucțiunile cu care e prevăzut fiecare formular de buget, se vor înainta prin Protopopie până la 20 Septembrie a. c. cel mai târziu Consiliul Eparhial spre verificare, așa încât la 1 Ianuarie 1928 ele să fie deja corectate și salarizarea preoților să nu sufere întârzieri.

Proiectul de buget îl stabilește parohul cu epitropii, îl pun spre deliberea Consiliului Parohial și-l semnează președintele, apoi se înaintează Adunării parohiale, convocată spre acest scop, cu opt zile mai înainte, care votându-l, îl subscrive președintele și secretarul adunării, împreună cu doi bărbați de încredere aleși în adunarea parohială.

Toate Consiliile și adunările parohiale se vor ține între 15 August — 10 Sept., pe urmă se vor înainta of. protopopesec pentru examinare, așa ca să poată fi înaintate Consiliului Eparhial toate, pe ziua de 20 Sept. pentru verificare.

Atât Consiliul parohial cât și Adunarea parohială, vor încheia cuvenitul proces-verbal, în registrul legal și destinat în acest scop.

Corectitatea oficială reclamă ca toți factorii de cădere din parohie să-și dea toată silința a îndeplini în termenele fixate cele dispuse de Noi.

Nici un buget care nu va fi aprobat de adunarea parohială nu va fi aprobat nici de Noi și gestiunea unui astfel de buget va fi considerată ca nelegală, iar gestionarii vor suferi consecințele.

p. Arhiepiscop-Mitropolit,
† Titu S. Târgovișteanu

Consilier referent,
Protopop **Const. Moldovanu**

C I R C U L A R I

Circulara nr. 5.940 din 30 August 1927.

Prea Cucernice Părinte,

Vi se face cunoscut că am interzis pictorului Victor Georgescu a mai picta biserici în Eparhia Noastră timp de un an de zile dela această dată, pentru că a pictat fără a avea aprobarea Noastră.

Veți face cunoscut aceasta C. C. Preoți.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,
† PLATON

Cons. referent,
Pr. EUGEN BĂRBULESCU

Circulara nr. 5589 din 17 August 1927.

Prea Cucernice Părinte,

La Seminarul Orfanilor de războiu din Câmpulung sunt prevăzute 10 locuri, în clasa I, pentru orfanii, feciori de preoți, dându-li-se întreaga întreținere.

Dacă în protopopia P. C. V. aveți vreun caz de felul acesta, veți binevoi a face cunoscut aceasta și a îndemna să se trimită Direcțiunii Seminarului din Câmpulung următoarele acte, necesare pentru înscrierea copilului orfan:

1. Certificatul de deces, doveditor că este orfan de preot;
2. Extractul de naștere (candidatul să n'aibă mai mult de 15 ani);
3. Actul de vaccin;
4. Certificat dela preotul local, că este de religie ortodoxă;

5. Certificatul Primăriei că este fiu de român;

6. Certificat de absolvirea cursului primar;

7. Certificat de bună purtare dela direcția școalei primare unde a absolvit.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,
TITU S. TÂRGOVIȘTEANU

Consilier referent,
Pr. MANEA POPESCU

Circulara nr. 5.941 din 30 August 1927.

Conform adresei Ministerului Cultelor nr. 29432 din 1 August a. c., dă a pune în vedere membrilor clerului chemați în funcțiuni bisericesti și didactice, că nu pot ocupa decât până la două funcțiuni retribuite de Stat, județ, sau comună, vă rugăm a Ne trimite de urgență un tablou de toți acei membri din Protopopiatul P. C. V. cari ocupă mai multe funcțiuni retribuite de Stat și totodată a le comunica să-și aranjeze situația, alegându-și cele 2 funcțiuni îngăduite de Lege pentru care optează, precum și de a nu își mai trece în statele de leafă decât salariul de bază în cazul când primește leafa completă din cealaltă parte.

Contrariu va contraveni dispozițiilor Legii cumulului.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,
† PLATON

Cons. referent,
C. MOLDOVANU

P A R O H I I V A C A N T E

Protopopiatul I, Ploești

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de preot paroh din Parohia *Puchenii-Moșneni* cu termen de 30 zile dela această publicație în «Apostolul».

Parohia este alcătuită din satul Puchenii-Moșneni cu 526 familii și 2139 suflete.

Biserica parohială cu hramul Sf. Nicolae, de zid în bună stare, este subvenționată de Stat.

Beneficii pentru preot :

Salariul dela Stat potrivit gradului de studii.

Venitul epitrahilului, care se cifrează la circa 12.000 lei anual.

Pământ arabil pentru folosința întregului personal bisericesc, în suprafață de 17 pogoane.

Alte ajutoare bănești sau în natură dela credincioși sau dela alte instituții nu are.

Nu este casă parohială.

Cererile însoțite de acte și memoriile necesare se vor înainta oficiului protopopesc, Ploiești.

Protopop, Icon. ȘT. IORDĂNESCU

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de preot paroh la parohia Dițești, acest protopopiat, devenit vacant prin transferarea fostului titular la București.

Parohia este adunată și este situată pe linia ferată Baicoi-Moreni, având o singură biserică în bună stare. Este parohie de primul rang.

Beneficii: a) Salariul potrivit gradului de studii, b) Venitul epitrahilului cifrat la circa 12000 lei anual și c) Folosința pământului bisericesc.

Indatoriri: Cele cerute de sfintele canoane, legile și regulamentele bisericești.

Candidații doritori de a ocupa acest post vor înainta acestui protopopiat în termen de 30 zile cererile în conformitate cu «Regulamentul de numire al preoților» publicat în Apostolul Nr. 11/925.

Protopop,
V. OPRÎȘ

Protopopia jud. Muscel, circ. I, Câmpulung

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de preot paroh, din parohia Valea Nandrei, în termen de 30 zile dela această publicație în «Apostolul» în locul preotului N. Diaconu, care a fost transferat pe ziua de 1 August a. c. la parohia Jupânești.

Parohia este alcătuită din satul Valea Nandrei, ce ține de comuna Dârmona și are 201 familii cu 687 suflete.

Biserica este făcută de zid, în stare bună, fiind întreținută de stat.

Preotul primește salariul conform gradului de studii și are ca venit al epitrahilului 2000 lei anual. Nu are casă parohială ci numai 50 arii pământ dat după legea de expropriere.

Ca îndatoriri sunt cele cerute de canoanele și legile bisericești.

Cererile însoțite de acte și memorii se înaintează oficiului protopopesc, care la timp le va da cursul legal.

Protopop, Pr. NICOLAE M. PROCA

Protopopiatul I, Târgoviște.

Concurs

Se publică din nou la concurs pentru ocuparea postului de preot paroh din parohia Săcueni cu termen de 30 zile de la această publicație în «Apostolul».

Parohia este alcătuită dintr'un singur sat cu 450 familii și 1780 suflete. Biserica parohială de zid, în bună stare, restaurată și sfințită anul trecut. Preotul primește salariu de la Stat, conform gradului de studii. Venitul epitrahilului se cifrează la circa 5000 lei anual. Casă parohială n'are. Pământ arabil 8 $\frac{1}{2}$ Hect. pentru întreg personalul.

Cererile însoțite de acte în regulă și memoriile necesare se înaintează oficiului protopopesc care cu raport amănunțit se trimit Sfintei Mitropolii pentru aprobare.

Protopop, DEM. N. POPESCU

Protoieria Jud. Teleorman, Circ. III-a, Alexandria.

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea postului de preot-paroh la biserica «Sf. Nicolae» din com. Frumoasa-Teleorman, cu termen de 30 zile dela această publicație în curierul «Apostolul».

Parohia are 850 familii cu 3400 suflete. Biserica este făcută de zid în stare nouă. Casă parohială nu are.

Parohia are 27 Ha. teren arabil.

Preotul va primi salariul conform gradului de studii și în plus venitul epitrahilului socotit la 8000 lei anual.

Cererile însoțite de toate actele cerute de regulament, se vor trimite la Cancelaria Protopopiei, Bis. «Sf. Apostoli», Alexandria.

Protopop, ȘTEFAN D. POPESCU

MIȘCAREA MISIONARA

Cercul pastoral Schitu Golești jud. Muscel a ținut ședință în ziua de 26 Iunie a. c. în parohia Schitu Golești. Cercul are corul său muzical format din cântăreții bisericești. În Schitu Golești însă corul a fost mărit prin participarea fetelor și tlecăilor din parohie instruiți special de C. Paroh I. Andreescu. Dăm aceste înștiințări, mult îmbucurătoare, după procesul verbal încheiat în acea zi, în care, nu-i arată și bogăția de simțiri creștinești ce va fi răscolit acea manifestațiune corală atât de impresionantă. Incercând însă să ne transpunem în vioiciunea acelor clipe, gustate și aiurea, suntem incredințați că oficiul sacerdotal numai atunci își poate desvălui, în plină lumină, ființa lui maiestoasă, când e secondat și de participarea cu cântarea religioasă a poporului.

Cu acel prilej, părintele casier al Cercului a făcut o dare de seamă a fondului de propagandă, repartizat pe parohii și care este următoarea:

Pe Parohii	Incasări	Plăți	Bani în casă
Par. „Apa-Sărată“	Lei 1.978,—	Lei 932,—	Lei 1.045,—
„ „Godeni“	„ 1.470,—	„ 350,—	„ 1.120,—
„ „Poenari“	„ 240,—	„ 232,—	„ 8,—
„ „Cotești“	„ 1.858,—	„ 883,—	„ 975 05
„ „Capu Piscului“	„ 2.359,—	„ 250,—	„ 2.109,—
„ „Lăzărești“	„ 1.895,—	„ 1.138,—	„ 757,—
„ „Grosani“	„ 266,—	„ 200,—	„ 66,—
„ „Schitu-Golești“	„ 2.723,—	„ 692,—	„ 2.031,—
	12.789,—	4.677,—	8.112,—
La care se adaugă dobânzi în sumă de lei		792,—	8.904,—

Din suma cheltuită s'au procurat cărți pentru cetit cari s'au împărțit în dar, iconițe etc.

* * *

Săptămâna de reculegere la Mânăstirea Căldărușani

În ziua de 17 August, a sosit la această sfântă mânăstire, ctitoria evlaviosului voevod Matei Basarab, un număr de 35 de preoți. Dintr'aceștia, 5 sunt protoerei, iar restul președinți de cercuri pastorale din Județele Muscel și Prahova. Pe lângă dânșii, se mai găsesc și câțiva preoți bucureșteni.

Conducătorul tuturor, este părintele dr.

Marin C. Ionescu, prof. și preot la biserica Sfântul Ștefan Cuibul cu Barză, București.

Înalta Chiriarchie a găsit de cuviință ca să trimită la Mânăstirea Căldărușani această grupă de preoți, pedeoparte pentru exerciții de meditație religioasă și pietate, iar pedealta pentru a i se da îndrumări referitoare la desfășurarea viitoare mișcări culturale, ce va să înceapă chiar din toamna acestui an, cu mai multă intensitate decât în trecut.

Alte grupe de preoți tot din eparhia Ungro-Vlahiei, au fost trimise la Cheia și Predeal, județul Prahova.

Programul lucrărilor

La mânăstirea Căldărușani se execută următorul program: Preoții iau parte efectivă la toate slujbele religioase ce se efectuează în mânăstire, atât noaptea cât și în cursul zilei. Aceste slujbe au loc, noaptea, între orele 12—3, dimineața între 8—11, iar după amiazi între 4—6. Unii preoți oficiază, alții cântă la strună, iar ceilalți asistă la oficierea diferitelor slujbe.

În fiecare zi, la sfânta liturghie se ține predică. În ziua de Duminecă 21 August, a predicat chiar părintele dr. Marin C. Ionescu, explicând cu deosebită însuflețire pericopa evanghelică a zilei. A fost ascultat cu multă luare aminte de numeroșii vizitatori veniți la mânăstire.

Sfânta liturghie, în această Duminecă, a fost oficiată de cei 5 protoerei, asistați de 2 sub protoerei și de 2 diaconi.

Meditațiuni religioase

După amiazi, între orele 2-4 se țin conferințe, de preoți anume orânduți în acest scop, privitoare la activitatea cercurilor pastorale.

Dupa liturghie, în fiecare zi, între orele 11-12 au loc meditații religioase. Aceste meditații constau din citirea unor pasagii din noul Testament, cu aplicațiune la viața noastră din punct de vedere religios-moral, național și social.

Fiecare preot, președinte ee cerc, arată greutatea întâmpinate pe acest teren și mijloacele ce a întrebuintat, precum și rezultatele obținute.

S'a propus intensificarea acestei mișcări

culturale, îndemnându-se preoții la orice sacrificii pe acest teren.

În ziua de Sâmbătă 20 August s'a oficiat un parastas la mormântul fostului mitropolit Ghenadie Petrescu, decedat la 31 August 1918. Preoții au ținut să arate prin aceasta, recunoștința către ierarhul țării, în timpul căruia au luat ființă seminariile cu 8 clase, legea de organizare și salarizare a preoților, precum și restaurarea mănăstirii Căldărușani.

Diferite excursiuni

În după amiaza acestei zile s'a vizitat mănăstirile Țigănești și Snagov, sub conducerea părintelui dr. Marin Ionescu și a părintelui Eugeniu Bărbulescu, consilier referent al Sfintei Arhiepiscopii.

În acest scurt interval preoții s'au deprins

cu viața monastică și au contribuit într-o largă măsură la apropierea sufletească între clerul de mir și între clerul monastic.

Inițiativa aceasta fericită se datorește în primul rând Înaltului nostru Ierarh dr. Miron Cristea, prea sfințitului arhieru vicar Titu Simedrea și consilierilor referenți Manea Popescu și Pr. Eugeniu Bărbulescu, cărora li se cuvine recunoștința întregului corp clerical.

În ziua de 24 August c. activitatea indicată mai sus se va încheia sub conducerea preasfințitului arhieru vicar Titu Simedrea, care este un spirit însuflețit de cele mai înțelepte orientări pentru promovarea activității ce urmează să desfășoare preoții pe toate terenurile.

I. R.

Viitorul din 22 VIII 1927.

Cari sunt acele locuri din Sf. Scriptură și din scrierile sf. Părinți, prin care se poate combate practica sectanților de a boteza numai pe oamenii mari? ¹⁾

Iubiți frați, conliturghisitori întru Domnul.

Suntem chemați astăzi să tratăm una din însemnatele probleme de actualitate ale apologetice creștine ortodoxe, problemă ridicată de autonomismul sectelor, care au înscris în programul doctrinal al lor: întâi, rebotizarea celor care au fost botezați ca prunci și al doilea axioma că pruncii sunt incompatibili cu taina botezului, cu alte cuvinte copiii nu pot primi botezul.

Înainte de a vedea dacă sectanții au dreptate sau nu când afirmă acest lucru, înainte de a constata falsitatea acestei afirmații, găsim că e necesar să-i cunoaștem origina, aceasta pentru că, cunoscând cauzele care au determinat-o și mediul istoric în care s'a dezvoltat, putem să ne dăm bine seama că e un novism al timpului, un produs al raționalismului din orice timp, lipsit de temei dogmatic și întronat definitiv de Reformă.

Și dacă e să considerăm reformiști — în această ordine de idei pe toți cei care au atacat valabilitatea sf. Taine și modul lor de administrare — atunci vom începe cu Tertulian, care în opera lui «De baptismo», este primul care se ridică contra practicii

bisericii de a boteza și pruncii. El recunoaște harul sfințitor ce se coboară asupra celui ce se botează și că botezul trebuie considerat ca bae a renașterii noastre și ca atare porțița prin care credincioșii intră într-o viață spirituală — devenind ei înșiși *homines spirituales*.

Dar pentru însemnătatea acestei taine, el, rigorist la extrem, pune mare preț pe catehumenat, pe timpul acela de pregătire dinainte de botez — și-l impune ca o condiție sine-qua-non, exclusând în modul acesta pe pruncii cari nu pot face catehumenat. (Vezi Ist. Bis. de Eus. Popovici și Patrologia de Migne).

Această idee a fost reluată sub altă formă de Valdenzi în Evul Mediu și de raționaliștii Reformei sec. XVI.

Se știe că Reforma a fost acea mișcare religioasă reacționară, care lupta pentru desrobirea eului religios al omului, pentru emanciparea personalității religioase a individului, scoțându-l de sub autoritatea papei și a dogmelor.

Astfel au ajuns la ideea congregaționalismului, adică a preoției universale și apucați pe această pantă au început să înlăture autoritatea bisericească și să subjuge sf. Scrip-

1. Teză teoretică susținută cu prilejul conferințelor generale preoțești din luna Maiu a. c.

tură credințelor lor personale. Lupta aceasta pentru emanciparea personalității religioase a omului începută de Reformă a fost dusă la extrem de unele secte, care și ele sunt un produs natural al Reformei.

Individualitățile teologice ieșite din ea au început să-și facă organizații religioase particulare cu un anumit crez și cu această ocazie vedem reapărând ideea că pruncii nu trebuiesc botezați. Așa vedem pe la anul 1521 pe Pr. Toma Münzer din Zwi Rau (Germania), formându-și aderenți pentru ideile acestea: respingerea oficiului preoțesc și administrarea botezului numai oamenilor în vârstă, dând naștere la secta anabaptistă.

La fel Menus Simons (1530 și ceva), preotul catolic din Frigia, începe să profeseze aceleași opinii, dând naștere la organizația sectară a menoniților.

La fel Arminenii, cu frații lor Colegiați, fac la Rhynsburg pe Rin, încep. sec. XVI, un centru chiar de răspândire a ideilor de mai sus și de aci puritanul englez Richard Blonnt, un susținător fervent al Baptismului, împrumută multe idei rătăcite între care și ideea că botezul nu se poate administra de cât oamenilor maturi.

Intrebarea e acum, pentruca să cunoaștem pe toți adversarii, afară de Armineni, afară de Coligiați, de Anabaptiști — de Menoniți nu mai vorbesc, pentrucă ei și-au pierdut individualitatea și s'au topit în masa Anabaptiștilor — afară de Baptiști, mai există vreo sectă care să aibă în programul doctrinal al ei această rătăcire?

Mai sunt două: 1) Secta numită «Unitarismul», întemeiată de italianul Socinus Faust, de unde aderenții lui au luat numele de Socineni și al II-lea secta Nazarenilor sau a pocăiților.

Cunoscând origina și dezvoltarea istorică a acestei idei că pruncii nu trebuiesc botezați, să trecem acum la un alt punct tot așa de important și anume să discutăm nițel geneza acestei idei, s'o analizăm pentru a vedea ce substrat logic și psihologic are.

Spusei mai sus că Reforma lupta inițial pentru desrobirea eului religios al omului, cu alte cuvinte lupta: 1) pentru scoaterea omului de sub autoritatea Papei și mijlocul era abjurarea jurisdicției papale și al II-lea luptă pentru scoaterea personalității reli-

gioase de sub autoritatea dogmatică a bisericii și mijlocul în acest sens era interpretarea liberală sau rațională a dogmelor, cum o numesc ei.

Vă închipuiți acum rezultatul irațional și funest pe care l-a putut avea această interpretare liberală a dogmelor și pe care sec-tanții au întins-o puternic asupra tuturor Sf. Taine.

Și dacă e să ne amintim justa afirmație a ilustrului nostru Titu Maiorescu, care în prelegerile sale filosofice — atunci când s'a înființat prima catedră de filosofie la noi în țară și el i-a fost primul profesor — recomandă studenților prea zeloși și prea entuziaști de a-și impropria această disciplină, le recomandă zic de a nu întinde prea mult coarda minții lor în descoperirea adevărului, căci adevărul trebuie să vie neforțat, în mod natural adică.

Ei bine, această afirmație a lui Titu Maiorescu își găsisse înfăptuirea încă de mult în procedeul sectanților de a afla adevărul, în procedeul de a raționa asupra Sf. Taine. Aceștia întinzând prea mult coarda minții lor, ne mai având nici un regulator, care să tempereze avântul lor bolnăvicios — autoritatea bisericească fiind înlăturată — au ajuns la concluzia că trebuie să ridice Sf. Botez caracterul de Taină. Să mă explic: Noi, Bis. Creștină Ortodoxă, credem că Botezul este o taină și ca atare, el are o putere harică, care substanțiază ca să zic așa sufletul nostru, schimbând cu totul omul cel vechi din noi și făcând om nou, om spiritual, cum zice sf. Ap. Pavel. Această putere harică este immanentă și vine în mod mijlocit, cu alte cuvinte e cuprinsă în însăși această sf. Taină.

Păcatul strămoșesc acest botez îl spală cu desăvârșire și dacă el există și la copil, precum vom dovedi mai la vale, desigur că și aci își exercită rolul său.

Sectanții amintiți, din contră, nu cred în această putere harică, cuprinsă în Sf. taină a botezului și iată cum ei ridică, în modul acesta, tocmai elementul care-i dă caracteul de taină. Ei consideră botezul ca un act de voință personală și ca atare acest act trebuie să fie un rezultat al unei reflexii, al unei meditațiuni îndelungate cași cum ei sunt aceia care prin voința lor măresc caracterul sfințitor la acestei Sf. Taine și lu-

crul se explică așa: lupta dintre personalitatea omului și autoritatea Tainei, duce fatalmente la această mândrie — mândrie care, cum văzurăm, merge până acolo încât să creadă că botezul nu are har sfințitor, impregnat lui de Dumnezeu, de cât numai dacă omul vrea să i-l dea prin această hotărâre personală. Greșala lor provine și din aceia că nu fac nicio deosebire între păcatul lui Adam față de Dumnezeu și greșalele sau delictele uzuale, între oameni, unul către altul. V. Păc. original Bis. Ort. An. XXII-lea.

Iată dar, cum cu dela sine putere, prin aceasta, ei dau botezului un rost cu totul altul decât acela, pe care i l-a dat Biserica ecumenică din primele veacuri. Ori se știe, precum spune Sf. Atanasie că botezul ca baie a renașterii noastre, ne liberează în primul rând de blestemul care apasă asupra nașterii noastre și ne transportă iarăși în starea de grație, în care se află (omul) Adam, înainte de păcat și așa fiind el e baza necesară a mântuirii noastre, pentru că e primul mijloc indispensabil de a deveni părtași comunității divine a lui Hristos. Iată pentru ce Biserica Creștină Ortodoxă a considerat totdeauna ca o datorie imperioasă a ei de a boteza copiii despre care se putea crede că vor îndeplini promisiunile date la botez — prin garanții lor — acei sponsores sau simplu sponsores, fideynsore, cum îi numea bis. latină V. *Erlösungslehre Athanasius, de Sträter*.

Origina acestei practici a Bisericii creștine se poate adânci cu cercetarea până în timpurile apostolice, căci Biserica a primit dela Apostoli tradițiunea de a boteza pe prunci, zice Origen — Coment. la Ep. către Romani — și găsim scris în sf. Scriptură că sf. Ap. Petru a botezat pe sutașul Corneliu în Cezareea și sf. Ap. Pavel pe păzitorul închisorii în Filipi și pe Ștefană în Corint, cu toată casă lor, așa că împreună cu copiii lor — Fapt. Ap. C. 16 V. 14—34. Corint. 1 v 16, și nu se poate închipui că acești sf. Apostoli ar fi putut să abdice de la datoria lor formulată în porunca Mântuitorului: Mergând învățați toate neamurile, botezându-i etc. și iarăș nu vor fi uitat necesitatea botezului pentru oricine de orice sex și orice vârstă, cum se vede din convorbirea Mântuitorului cu Nicodim, când spune: De nu

se va naște *cineva* din apă și din duh nu va intra în împărăția cerurilor, lucru de altfel, afirmat mai pe urmă și de sf. Ambroziu care zice: «Nimeni nu intră în împărăția Cerului decât prin botez»; ori, de aci se vede clar că pruncul dacă moare nebotezat este privat de acest har sfințitor cuprins în sf. Taină a Botezului și este condamnat să nu vadă fața lui Dumnezeu.

De multe ori bunul simț întrece cu mult logica șubredă și așa se explică graba dictată de acest bun simț a țaranului român și (a adevăratului creștin), care când vede copilul neputincios, aleargă cât poate după preot ca să i-l creștineze.

Dacă este adevărat că botezul este antitipul tăerii împrejur practică în V. Testament Col. 2 v. 12, atunci când știm că tăerea împrejur era obligatorie la prunci, vom zice și noi că botezul creștin e și mai obligator pentru copii, copiii aceia, în privința cărora cuvintele Mântuitorului: «Lăsați pruncii să vină la mine și nu-i opriți», constituie o veșnică imputare la adresa sectanților samavolnici, cari au îndrăsneala, neiertată de Lege de a priva aceste ființe, care nu au puțința să se apere de un drept consacrat și pentru ei de însuși Mântuitorul, precum văzurăm.

Că nu sunt streini, de păcatul original și ei, aceasta se poate vedea din diferite locuri ale sf. Scripturi: Geneza C. III, Ps. 50, V. T.; Mt. 1₂₁, Ioan IX₃₄, Romani 5₁₂₋₁₉, Ebrei XIII₁₁, Petru I₉ etc.

Având în vedere acest temei dogmatic, Sinodul din Catargina osândește pe cei ce n'ar boteza pe prunci și osânda o pronunță în termenii următori: Oricine tăgăduște necesitatea botezului pentru pruncii de curând ieșiți din pântecul maicii lor, sau zice că, deși sunt botezați ca să li se ierte păcatele, n'au totuși nimic din păcatul original, care trebuie să fie spălat prin botezul renașterii, acela să fie anatema, căci cuvintele Apostol.: Precum printr'un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea și astfel moartea a trecut în toți oamenii, printr'un singur om, în care toți au păcătuit, nu trebuie să fie înțelese în alt chip decât cum au fost explicate în toate timpurile de adevărata biserică ecumenică, căci după această hotărâre de credință chiar și pruncii, cari nu pot săvârși niciun păcat se botează

spre iertarea păcatelor, ca să fie curățiți prin renaștere de ceea ce au moștenit din vechea naștere (Can. 124). Vezi Bis. Ort. anul c.

Fericitul Augustin spune că botezul pruncilor l-a avut și l-a ținut biserica întotdeauna. Ea l-a primit din credința strămoșilor. De aceea ține statornic la el și va ține până la sfârșit (Cuv. 176); iar Sf. Ciprian scrie prietenului său Fidus (Ep. 59): De aceea, iubitul meu frate, sinodul nostru a hotărât că nu trebuie să îndepărtăm pe nimeni dela botez și dela harul lui Dumnezeu, care este bun și îndurător către toți. Ceea ce trebuie să se observe către toți este, după mine, mai ales față de pruncii, de curând născuți, care merită deosebită noastră atențiune și bunăvoința Dumnezeului nostru.

Dar toate aceste temeuri dogmatice sunt ignorate de sectanți, cari caută să-și justifice falsitatea părerii lor, invocând ca argumente între altele:

I. Versetul 38 din Cap. II Fapt. Ap, unde Sf. Ap. Petru spune: Pocăiți-vă și să se boteze fiecare din voi în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor. Bazați pe acest verset, Nazarenii spun că nu se poate concepe Taina Botezului, fără ca primirea lui să nu fie precedată de pocăință. Ca atare copiii nefiind apți pentru pocăință sunt declarați de ei — de principio — incompatibili cu botezul. Însă se vede clar că această pocăință e cerută aci în vederea iertării păcatelor personale, lucru inexistent la copii. Așa dar iată că pruncii n'au nevoie de pocăință ca să primească botezul.

II. Al doilea argument îl i-au dela Mc. C. XVI v. 16: «Cel ce va crede și se va boteza, se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi». Aci, Mântuitorul însă se referă la condițiunile pe care trebuie să le îndeplinească față de botez, neamul omenesc în general, în speță se pronunță așa: De nu se va naște *cineva* din apă etc. și în aceste cuvinte se cuprinde express obligativitatea botezului pentru pruncii.

III. Al treilea argument îl formează cuvintele Mt.: Lăsați pruncii să vină la mine, căci a unora ca acestora este împărăția Cerurilor. Din acestea, ei deduc sensul că pruncii intră deadreptul în împărăția cerurilor — aceea ce-i dispensează de botez.

Din context însă se vede că rezultă un

sens cu totul altul și anume Mt. se servește de prunci ca de un exemplu cu care vrea să illustreze starea sufletească de nevinovăție și simplitate care se cere ori cui vrea să se mântuiască, pentruca astfel să se poată dobândi împărăția lui Dumnezeu. Dar această stare de inocență și simplitate a copiilor se desăvârșește prin spălarea păcatului strămoșesc, prin baia botezului și numai așa se poate concepe starea ideală sufletească a omului — lucru îndeplinit în întregime de pruncii, care au servit de exemplu Mântuitorului, deoarece ei erau copii iudei și ca atare circumciși și se știe dela Colos. C. II V. 12 că circumciziunea până la Mântuitorul a ținut locul botezului cu apă.

IV. Al patrulea argument invocat de ei este bazat pe cuvintele din I. Cor. C. VII V. 14: «Bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă; iar femeia necredincioasă prin bărbatul credincios, căci altfel copiii voștri vor fi necurați, iar acum sunt sfinți. Din aceste cuvinte sectanții trag concluzia că copiii creștinilor se pot dispensa de botez, deoarece se nasc sfinți. Interpretarea aceasta a lor este arbitrară și unilaterală, pentrucă dacă ar studia numai felul de exprimare al Sf. Ap. Pavel, ar vedea că el întrebuițează termenul sfânt pentru creștin botezat, fără însă ca acest termen să implice o stare morală impecabilă. Dovadă e că în aceeași Epistolă Cor. C. I. v. 2. Il numește pe Cor. sfinți, iar mai la vale, îi mustră pentru multe păcate ale lor.

Iată aparatul de argumente de care se servesc sectanții în sprijinul tezii lor greșite. Din toată această incursiune prin îngustul câmp al pledoariei lor facem următoarea constatare: Sectanții pun mult subiectivism în interpretare prin aceea că pun rațiunea lor mai presus de sensul dogmatic al versetelor biblice. Cu alte cuvinte subjugă sf. Scriptură credințelor lor personale.

Afară de aceasta neglijează una din regulile principale ale Ermineuticii, necăutând să scoată sensul din întregul citat al citatului, cu alte cuvinte nestudiind contextul.

Așa fiind, afirmația lor rămâne ca o îndrăsneală temerară, nefundată și lipsită de orice temei dogmatic.

Aceasta este îndrăsneala, în ceea ce privește interpretarea textelor.

Indrăsneala cealaltă de domeniu practic

de a boteza a doua oară, trebuie considerată ca o crimă divină căci toți câți se botează a doua oară, după ce au fost botezați odată în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh, răstignesc în ei pe Domnul Iisus Hristos, zice Sf. Ion Damaschinul în scrierea sa «Despre Credința Ortodoxă».

Iartă-le lor, Doamne, că nu știu ce fac!

Pr. AL. CONSTATINESCU

10 Mai 1927 Chiriacu Vlașca

ȘTIRI

În urma intervenției Sf. Sinod, Ministerul de Justiție luând înțelegere cu Ministerul Industriei și Comerțului, a hotărât—prin deciziunea Nr. 61157 din 30 Iunie a. c.—ca târgul săptămânal de mărfuri de industrie casnică și zarzavaturi ce se ținea în orașul Slănic-Prahova în ziua Duminecii, să funcționeze și pe viitor, însă nu Dumineca, ci Sâmbăta, în conformitate cu dispozițiunile legii repaosului duminical.

* * *

După statisticele oficiale existente sunt în Transilvania în total 5926 comune bisericești ortodoxe și unite, parohii și filiale, și mai precis:

Ortodocșii au comune parohiale	1833
„ „ „ filiale	709
Uniții au comune parohiale	1543
„ „ „ filiale	1841

În 885 localități mixte, ortodocșii au 650 parohii organizate. În 252 comune mixte ortodocșii au superioritatea numerică față de uniți. În 398 comune mixte, uniții au numai filii.

Între parohiile unite sunt:

a) 2 parohii ai căror credincioși sunt până la 10 suflete.

b) 6 parohii ai căror credincioși sunt până la 11-50 suflete.

c) 13 parohii ai căror credincioși sunt până la 51-100 suflete.

d) 50 parohii ai căror credincioși sunt până la 101-200 suflete.

e) 54 parohii ai căror credincioși sunt până la 201-300 suflete.

f) 41 parohii ai căror credincioși sunt până la 301-400 suflete.

g) 37 parohii ai căror credincioși sunt până la 401-500 suflete.

MULȚUMIRI

Prin stăruința C. Preot paroh al parohiei Bucov, D-nul Iancu Manolescu, comerciant, domiciliat în Ploiești, Str. Spitalului, a donat bisericii respective o cristelniță pentru botezat pruncii, în valoare de 3000 (trei mii) lei, faptă pentru care i-se aduc mulțumiri și binecuvântări.

* * *

D-nul Dr. Constantin Constantinescu împreună cu soția D-sale Eutrosina și D-na Elena Darvaru, proprietari în Stoenoaia, parohia Petrăchioaia din jud. Ilfov, au contribuit cu suma de 400.000 (patru sute mii) lei la refacerea bisericii din Stoenoaia.

Sprîjinatorii lucrului pentru înfrumusețarea locașurilor dumnezeiești, ca și cei cari se ostenesc pentru a frământa cât mai multe suflete cu aluatul credinței sfinte noastre biserici, sunt «sarea pământului» și «lumina lumii», după cuvântul Mântuitorului. Binecuvântarea lui Dumnezeu îi însoțește pretutindeni, îi mângâie și-i întărește spre salvarea faptelor cari rămân și nu se uită niciodată.